

JUSTITIARIUS I HØYESTERETT

Oslo, 20. januar 2014

Justis- og beredskapsminister Anders Anundsen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

OFFENTLIGGJØRING AV NAVN PÅ SØKERE TIL LEDIG EMBETE SOM HØYESTERETTSDOMMER

Justisminister Anders Anundsen,

Jeg har tidligere nevnt for deg at vi her i Høyesterett vil overveie om vi bør ta et initiativ til at det ved den kommende utlysningen av et ledig embete som høyesterettsdommer, blir mulig å unnta søkere som har sterk nok grunn til det, fra den offentlige søkerlisten. Etter å ha drøftet dette med mine kolleger, er jeg kommet til at det bør tas et slikt initiativ. Dette er bakgrunnen for min henvendelse.

Ved de tre siste utlysningene av ledige høyesterettsdommerembeter, har det meldt seg få søkere. Våren 2011 ble det lyst ledig to dommerembeter og det meldte seg kun to søkere. Det ene embetet ble besatt mens det andre embetet ble lyst ut på nytt. I den andre utlysningsrunden samme år meldte det seg to nye søkere og embetet ble besatt. Høyesterett fikk etter utlysningene i 2011 to meget godt kvalifiserte dommere. Men det var altså nødvendig med to utlysninger, og skal Høyesterett over tid få den bredde i dommersammensetningen som er nødvendig, må vi ha et større søkergrunnlag.

Våren 2013 ble det på nytt lyst ledig et dommerembete i Høyesterett. Som kjent, meldte det seg ingen søkere.

Årsaken til det sviktende søkergrunnlaget er nok sammensatt. Vi har imidlertid fått tilbakemeldinger om at én viktig grunn kan være at jurister som ellers kunne tenke seg å søke, ikke gjør det fordi de ikke vil ta den belastning det er å få sitt navn eksponert som søker og ikke nå opp i konkurransen om embetet. Det skal først og fremst gjelde advokater. Det pekes i denne sammenheng også på at det vil være negativt for muligheten til å opprettholde en god advokatpraksis dersom det blant klienter blir kjent at vedkommende er "på vei ut" som advokat. En av dem som offentlig med styrke har uttalt at advokater lar være å søke Høyesterett på grunn av frykt for negativ eksponering, er Advokatforeningens leder Erik Keiserud. Jeg viser her til hans lederartikkel i Advokatbladet om nettopp dette.

Jeg har vanskelig for annet enn å ta på alvor det syn blant andre Advokatforeningens leder målbærer. Over tid er Høyesterett helt avhengig av å kunne rekruttere et betydelig antall

dyktige advokater, både for at dommersammensetningen skal få en tilstrekkelig bredde, men også for at Høyesterett skal ha en rimelig balanse mellom dommere fra henholdsvis privat og offentlig sektor. Et betydelig innslag av tidligere privatpraktiserende advokater er helt nødvendig for at Høyesterett skal ha den nødvendige tillit. Jeg minner i denne sammenheng om at en stor del av saksporteføljen vår gjelder saker der det offentlige er part.

Etter domstolloven § 55 og offentleglova § 25 annet ledd er som hovedregel søkerlister til ledige stillinger og embeter offentlige, men det kan gjøres unntak fra innsyn for opplysninger om en søker dersom vedkommende søker selv ber om det. Det skal foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle av om lovens vilkår er oppfylt før søkerens navn eventuelt unntas fra den offentlige søkerlisten. Det følger av praksis- og policynotat for Innstillingsrådet for dommere, at advokater og andre med saklig god grunn, på anmodning kan bli unntatt fra den offentlige søkerlisten når det gjelder dommerstillinger i ting- og lagmannsrettene. Etter Innstillingsrådets praksis gjelder dette imidlertid ikke for søkere til stillinger som dommere i Høyesterett.

Tunge hensyn taler for at søkerlistene til Høyesterett bør være offentlige. Høyesterett utøver samfunnsmakt, og det bør være innsyn i institusjonens virksomhet. Høyesterett har lagt et betydelig arbeid i å gjøre innsyn og åpenhet til en realitet. Men skal Høyesterett kunne fungere på en måte som bygger opp under Norge som rettsstat, må det rekrutteres til domstolen på en fullgod måte. Når det med grunn kan stilles spørsmål ved om offentlighet om alle søkere hit kan være et hinder for det, bør vi nå iallfall gjøre et forsøk med å se på om det er mulig å få et bredere søkertilfang ved, etter en individuell vurdering, å åpne for unntak for offentlighet, slik det blant annet er gjort for søkere til lagmannsrettene. Jeg viser i denne forbindelse også til at det i ansettelsesprosessen for stillingen som sivilombudsmann, ikke er offentlighet rundt hvem som har meldt sin interesse for stillingen – så vidt jeg forstår nettopp for å legge til rette for et bredt tilfang av søkere.

Søknader til embeter i Høyesterett sendes Domstoladministrasjonen og behandles først av Innstillingsrådet for dommere før søknadene med Innstillingsrådets innstilling sendes Justisdepartementet. Jeg sender derfor en kopi av dette brevet til Innstillingsrådet med anmodning om at rådet ved den kommende utlysning åpner for å unnta søkere, som har tilstrekkelig grunnlag for det, fra den offentlige søkerlisten. Jeg anmoder Justisdepartementet om det samme når departementet får oversendt søkerlisten.

Det er avgjørende å få avklart i god tid før kunngjøringen av det ledige embetet om det vil bli åpnet for unntak fra offentlighet. Planlagt kunngjøring av det ledige embetet er medio mars. Det vil bli kunngjort blant annet i Advokatbladet. Frist for innlevering av annonse er der 3. mars.

Vennlig hilsen

Tom Iversen